

ПОЛОЖЕННЯ

про Центр колективного користування науковими приладами при Інституті молекулярної біології і генетики НАН України

1. Загальні положення

1.1. Центр колективного користування науковими приладами при Інституті молекулярної біології і генетики НАН України (далі — ЦККНП) є структурним підрозділом Інституту молекулярної біології і генетики НАН України (далі — Інститут), створеним і таким, що діє без утворення окремої юридичної особи.

Засновником ЦККНП є Інститут.

1.2. ЦККНП створюється з метою забезпечення раціонального, ефективного, безпечного, прозорого та регламентованого використання наукових приладів, спеціалізованого обладнання і пов'язаної з ними дослідницької інфраструктури для проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, науково-технічних та експериментальних розробок, аналітичних, вимірювальних, інноваційних та інших робіт, пов'язаних із науковою і науково-технічною діяльністю.

1.3. У своїй діяльності ЦККНП керується законодавством України, зокрема Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Примірним положенням про Центр колективного користування науковим обладнанням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 703, нормативними актами Національної академії наук України, Статутом Інституту, наказами та іншими актами Інституту, цим Положенням, Регламентом доступу до обладнання ЦККНП та додатками до нього.

1.4. Терміни, що використовуються в цьому Положенні, вживаються у значеннях, визначених законодавством України, а також Регламентом доступу до обладнання ЦККНП.

1.5. Це Положення визначає правовий статус, мету, основні завдання, напрями діяльності, засади організації роботи та управління ЦККНП.

Детальний порядок:

- подання і розгляду заявок на доступ до обладнання;
- бронювання часу роботи та розподілу машиногодин;
- інструктажу, навчання і допуску користувачів;
- обліку використання обладнання;
- роботи з витратними матеріалами, даними та результатами;
- визначення фінансових умов;

- формування і зміни переліку платних послуг;
- включення обладнання до складу ЦККНП;
- визначення режиму доступу до обладнання та відповідальних осіб

встановлюється Регламентом доступу до обладнання ЦККНП та додатками до нього.

1.6. ЦККНП належить до суб'єктів дослідницької інфраструктури Інституту.

1.7. Перелік обладнання, що використовується в межах ЦККНП, його основні технічні характеристики, балансоутримувачі, місце розташування, режим доступу та відповідальні особи затверджуються або визначаються Інститутом у встановленому порядку.

Включення обладнання до переліку обладнання ЦККНП не змінює права власності, балансоутримувача або правового режиму такого обладнання, якщо інше прямо не передбачено законодавством, договором або окремим рішенням Інституту.

2. Мета, основні завдання та напрями діяльності ЦККНП

2.1. Метою діяльності ЦККНП є створення організаційних, технічних та інформаційних умов для ефективного використання наукових приладів Інституту та іншого обладнання, залученого до роботи ЦККНП у встановленому порядку.

2.2. Основними завданнями ЦККНП є:

- забезпечення регламентованого доступу користувачів до наукових приладів та обладнання;
- сприяння виконанню фундаментальних і прикладних наукових досліджень, науково-технічних та експериментальних розробок;
- сприяння реалізації державних, академічних, грантових, міжнародних та інших наукових програм і проєктів;
- підтримка міжінституційної, міжсекторальної та міжнародної наукової співпраці;
- залучення наукових працівників, молодих учених, аспірантів та інших осіб, які беруть участь у науковій і науково-технічній діяльності, до роботи з сучасним науковим обладнанням;
- організація інструктажу, навчання та допуску користувачів до роботи з обладнанням;
- забезпечення або координація належної експлуатації, технічного обслуговування, калібрування, профілактики та ремонту обладнання

відповідно до його балансової належності, технічної документації та укладених договорів;

- забезпечення ведення обліку використання обладнання;
- надання інформаційної, консультаційної, методичної, організаційної та, за потреби, технічної підтримки користувачам;
- забезпечення наявності та дотримання правил і інструкцій щодо безпечного користування обладнанням;
- сприяння належному управлінню дослідницькими даними та відкритому доступу до них у випадках, передбачених законодавством, договорами та умовами фінансування;
- забезпечення захисту інформації, персональних даних, прав інтелектуальної власності та конфіденційних результатів відповідно до законодавства і договорів;
- сприяння дотриманню правил етичної поведінки, академічної доброчесності, рівності прав та можливостей користувачів;
- забезпечення відкритості інформації про доступне обладнання, умови доступу, відповідальних осіб та порядок подання заявок.

2.3. Основними напрямками діяльності ЦККНП є:

- надання доступу до обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних та експериментальних розробок;
- виконання робіт у межах затвердженої наукової тематики Інституту;
- забезпечення доступу працівників інших установ НАН України;
- забезпечення доступу користувачів із закладів вищої освіти, інших наукових установ та організацій;
- виконання робіт у межах грантових, проєктних, договірних і спільних наукових або науково-технічних робіт;
- забезпечення доступу іноземних користувачів у порядку, що не суперечить законодавству України та міжнародним зобов'язанням України;
- надання платних послуг і виконання робіт на платній основі у випадках та порядку, передбачених законодавством і рішеннями Інституту.

3. Організація роботи та управління ЦККНП

3.1. Інститут як засновник ЦККНП у встановленому порядку затверджує:

- це Положення та зміни до нього;
- Регламент доступу до обладнання ЦККНП та зміни до нього;

- структуру і штатний розпис ЦККНП у складі структури і штатного розпису Інституту;
- стратегію або основні напрями розвитку ЦККНП;
- перелік обладнання, яке використовується в межах ЦККНП;
- графік роботи ЦККНП;
- інші документи, необхідні для організації діяльності ЦККНП.

3.2. Загальне організаційне керівництво діяльністю ЦККНП та контроль за його роботою здійснює директор Інституту або уповноважена ним особа.

3.3. Безпосереднє керівництво діяльністю ЦККНП здійснює керівник ЦККНП, який призначається на посаду і звільняється з посади директором Інституту в установленому порядку.

3.4. Керівник ЦККНП:

- організовує роботу ЦККНП і несе відповідальність за належну організацію його діяльності в межах наданих повноважень;
- координує доступ користувачів до обладнання;
- організовує розгляд заявок, бронювання, облік використання обладнання та взаємодію з користувачами;
- координує діяльність працівників ЦККНП, відповідальних осіб та операторів обладнання;
- контролює виконання Регламенту доступу до обладнання ЦККНП;
- подає директору Інституту пропозиції щодо розвитку ЦККНП, включення обладнання, визначення відповідальних осіб, зміни режимів доступу та переліку платних послуг;
- сприяє організації технічного обслуговування, ремонту, калібрування та підтримання обладнання в працездатному стані;
- організовує інформаційне забезпечення діяльності ЦККНП;
- забезпечує підготовку звітності про діяльність ЦККНП;
- здійснює інші повноваження, визначені законодавством, цим Положенням, Регламентом, посадовою інструкцією та актами Інституту.

3.5. Керівник ЦККНП не має права розпоряджатися обладнанням, змінювати його балансоутримувача, передавати обладнання третім особам або приймати рішення про його відчуження, якщо такі повноваження прямо не надані йому законодавством, довіреністю або відповідним рішенням Інституту.

3.6. За кожним приладом або одиницею обладнання, включеною до складу ЦККНП, визначається одна або кілька відповідальних осіб.

Відповідальні особи забезпечують або координують:

- інструктаж і навчання користувачів;
- допуск користувачів до роботи;
- дотримання встановленого режиму доступу;
- ведення обліку використання обладнання;
- повідомлення про несправності;
- підготовку правил та інструкцій щодо роботи з обладнанням;
- інші дії, визначені Регламентом, додатками до нього, посадовими інструкціями та внутрішніми актами Інституту.

Порядок визначення відповідальних осіб, а також проведення інструктажу, навчання і допуску користувачів визначаються Регламентом доступу до обладнання ЦККНП.

3.7. Інститут у межах наявних ресурсів, повноважень та затвердженого фінансування забезпечує:

- організаційні умови для функціонування ЦККНП;
- належні та безпечні умови праці;
- ведення або організацію ведення необхідної документації;
- облік заявок, бронювань та фактичного використання обладнання;
- оприлюднення інформації про обладнання та порядок доступу до нього;
- визначення відповідальних осіб;
- організацію безпечної експлуатації обладнання;
- технічне обслуговування, ремонт і калібрування обладнання, якщо такі обов'язки покладені на Інститут;
- взаємодію структурних підрозділів Інституту з питань діяльності ЦККНП.

3.8. Для розгляду питань щодо розвитку ЦККНП, включення обладнання, формування переліку платних послуг, вирішення спірних або нестандартних ситуацій та підготовки рекомендацій в Інституті може утворюватися комісія, робоча група або інший дорадчий орган.

Склад, повноваження і порядок роботи такого органу визначаються окремим актом Інституту.

3.9. ЦККНП звітує про свою діяльність перед Інститутом не менше одного разу на рік.

Відомості про діяльність ЦККНП можуть включатися до річного звіту Інституту та подаватися до НАН України або інших уповноважених органів у встановленому порядку.

4. Користувачі ЦККНП

4.1. Користувачами ЦККНП можуть бути:

- працівники Інституту;
- працівники установ НАН України;
- працівники закладів вищої освіти;
- працівники інших наукових установ;
- іноземні науковці та інші іноземні користувачі;
- громадські наукові організації;
- юридичні особи незалежно від форми власності, що мають наукові, науково-технічні або дослідницькі підрозділи;
- організації, що здійснюють наукову, науково-технічну, інноваційну або прикладну діяльність;
- суб'єкти господарювання, зокрема представники бізнесу та промислового сектору, якщо використання обладнання відповідає його призначенню та не суперечить законодавству України, умовам договорів і технічним можливостям ЦККНП.

4.2. Умови доступу до обладнання можуть відрізнятися залежно від:

- категорії користувача;
- підстави користування обладнанням;
- джерела фінансування;
- характеру запланованих робіт;
- технічних можливостей обладнання;
- необхідності інструктажу або спеціального навчання;
- потреби в операторському супроводі;
- типу та потенційної небезпеки зразків;
- потреби у витратних матеріалах;
- умов договору або грантової угоди.

4.3. Користувачами ЦККНП не можуть бути особи, установи, організації або інші суб'єкти, щодо яких застосовано санкції відповідно до законодавства України, а також суб'єкти, доступ яких до обладнання суперечить законодавству України, умовам договорів або міжнародним зобов'язанням України.

5. Порядок надання доступу до обладнання

5.1. Доступ до обладнання ЦККНП ініціюється шляхом подання користувачем заявки за формою та в порядку, встановленими Регламентом та додатками до нього.

5.2. Порядок розгляду заявки, строки її розгляду, вимоги до інформації про заплановані роботи та зразки, а також підстави для відмови в доступі визначаються Регламентом доступу до обладнання ЦККНП.

5.3. Інструктаж, навчання, перевірка знань та допуск користувача до самостійної роботи здійснюються відповідно до Регламенту.

5.4. Порядок бронювання часу роботи, підтвердження та скасування бронювання, наслідки неявки, розподіл машиногодин між категоріями користувачів, використання резервного гнучкого пулу та перерозподіл невикористаного часу визначаються Регламентом та відповідними додатками до нього.

5.5. Для кожного приладу може визначатися окремий режим доступу, що включає:

- графік доступності;
- можливість самостійної роботи користувача;
- необхідність присутності відповідальної особи або оператора;
- особливості підтвердження бронювання;
- можливість роботи в неробочий час, у вихідні або святкові дні;
- вимоги до зразків і витратних матеріалів;
- інші технічні та організаційні умови.

5.6. Доступ користувача до обладнання може бути обмежено, призупинено або припинено у випадках, визначених Регламентом, зокрема у разі:

- порушення правил експлуатації обладнання або вимог безпеки;
- невиконання умов допуску;
- порушення порядку бронювання;
- надання недостовірної інформації;
- невідповідності зразків установленим вимогам;
- пошкодження обладнання;
- порушення умов договору;
- виникнення технічних або організаційних обставин, які унеможливають безпечне виконання робіт.

6. Фінансові умови та платні послуги

6.1. Використання обладнання ЦККНП може здійснюватися на безоплатній, субсидованій або платній основі, а також у межах грантів, договорів чи проєктів. Конкретні умови визначаються залежно від категорії користувача, характеру робіт та джерела фінансування.

6.2. Для працівників Інституту та установ НАН України може застосовуватися безоплатний або субсидований режим використання обладнання в межах установлених квот.

6.3. Для зовнішніх користувачів, зокрема закладів вищої освіти, наукових установ та суб'єктів господарювання, використання обладнання, як правило, здійснюється на платній основі або відповідно до умов договору.

6.4. ЦККНП може надавати платні послуги відповідно до законодавства України, затвердженого переліку платних послуг та рішень Інституту. Порядок формування, зміни та надання таких послуг визначається Регламентом і додатками до нього.

6.5. Фінансове забезпечення діяльності ЦККНП здійснюється Інститутом за рахунок бюджетного фінансування, власних надходжень, коштів грантів і договорів та інших джерел, не заборонених законодавством України.

7. Витратні матеріали, дані та результати

7.1. Умови забезпечення витратними матеріалами визначаються Регламентом, заявкою користувача, договором або іншим погодженим документом.

7.2. Порядок роботи з даними, отриманими під час використання обладнання ЦККНП, визначається Регламентом, умовами договорів і грантових угод та внутрішніми актами Інституту.

7.3. У разі роботи з інформацією з обмеженим доступом застосовуються вимоги законодавства та відповідних договорів.

7.4. Права на результати робіт та об'єкти інтелектуальної власності визначаються законодавством України та умовами договорів або грантових угод.

7.5. Якщо інше не передбачено договором, під час оприлюднення результатів користувачі зазначають використання обладнання ЦККНП.

8. Обладнання ЦККНП та порядок його включення до складу Центру

8.1. До складу ЦККНП може включатися обладнання, що перебуває на балансі Інституту або використовується ним на інших законних підставах, у тому числі обладнання інших власників за наявності відповідних правових підстав.

8.2. Порядок включення обладнання до складу ЦККНП визначається Регламентом доступу до обладнання ЦККНП та відповідними додатками до нього.

8.3. Включення обладнання до складу ЦККНП не змінює його правового статусу, балансоутримувача або права власності, якщо інше не передбачено законодавством, договором або рішенням Інституту.

8.4. Умови використання обладнання, у тому числі режим доступу, визначення відповідальних осіб, порядок технічного супроводу та інші організаційні питання встановлюються Регламентом, додатками до нього, рішеннями Інституту та, за потреби, відповідними договорами.

8.5. Договори та інші правочини щодо обладнання, що використовується в межах ЦККНП, укладаються Інститутом у встановленому порядку.

9. Відповідальність

9.1. Користувачі ЦККНП зобов'язані:

- дотримуватися цього Положення, Регламенту та додатків до нього;
- виконувати правила експлуатації обладнання;
- дотримуватися вимог охорони праці, пожежної, біологічної, хімічної та іншої безпеки;
- виконувати умови допуску і бронювання;
- надавати достовірну інформацію про заплановані роботи та зразки;
- дотримуватися умов договорів і грантових угод;
- дбайливо ставитися до обладнання і майна Інституту.

9.2. Керівник, працівники ЦККНП, відповідальні особи та оператори обладнання в межах своїх повноважень та функціональних обов'язків відповідають за належне виконання покладених на них завдань відповідно до законодавства України, посадових інструкцій, цього Положення, Регламенту та внутрішніх актів Інституту.

9.3. У разі пошкодження або знищення обладнання з вини користувача питання визначення розміру та порядку відшкодування завданої шкоди вирішується відповідно до законодавства України, умов договору, даних бухгалтерського обліку, результатів технічної оцінки або експертизи та внутрішніх актів Інституту.

9.4. Нормальний знос обладнання, що виникає в процесі штатної експлуатації за умови дотримання встановлених правил, не вважається пошкодженням з вини користувача.

9.5. Спірні питання, що виникають під час використання обладнання ЦККНП, вирішуються шляхом переговорів, розгляду керівництвом Інституту або в іншому порядку, передбаченому договором і законодавством України.

10. Заключні положення

10.1. Це Положення набирає чинності з дати його затвердження в установленому порядку.

10.2. На офіційному вебсайті Інституту та/або іншому визначеному Інститутом інформаційному ресурсі може розміщуватися актуальна інформація про діяльність ЦККНП, зокрема:

- перелік обладнання, його основні характеристики;
- перелік основних видів робіт і досліджень, які можуть виконуватися;
- графік роботи та умови доступу;
- контактні дані керівника ЦККНП та відповідальних осіб;
- Регламент доступу до обладнання;
- форму або порядок подання заявки;
- інформацію про платні послуги та умови їх надання;
- іншу інформацію, передбачену законодавством та рішеннями Інституту.

Оприлюднення інформації здійснюється з дотриманням вимог щодо захисту персональних даних, конфіденційної інформації та інформації з обмеженим доступом.

10.3. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться і затверджуються Інститутом у встановленому порядку.

10.4. Рішення про припинення діяльності ЦККНП приймається Інститутом відповідно до законодавства України та внутрішніх актів Інституту.

Інформація про припинення діяльності ЦККНП оприлюднюється на офіційному вебсайті Інституту в установленому порядку.

10.5. Усі питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до законодавства України, нормативних актів НАН України, Статуту та інших актів Інституту, Регламенту доступу до обладнання ЦККНП, додатків до нього, укладених договорів та рішень керівництва Інституту.